

Indukcijski program obuke

Nastavni plan radionice 5
Tema: Štednja novca

PIGGOY
Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

UVOD

Projektni tim Piggy Bank izradio je niz od osam poludnevnih radionica za roditelje i skrbnike. Cilj radionica od 1 do 6 je razviti sposobnost financijske pismenosti roditelja i skrbnika. Svrha radionica broj 7 i 8 je podržati roditelje i skrbnike u njihovoj ulozi voditelja obiteljskog učenja.

Dobrodošli u radionicu broj 5!

Tema ove radionice je "Štednja novca". Nakon završetka ove radionice roditelji i staratelji će biti u mogućnosti:

- igrati aktivniju ulogu u obrazovanju djece o financijskoj pismenosti.
- dati objašnjenja na pitanja povezana sa temom radionice - "Štednja novca".
- koristiti nove suvremene internetske obrazovne alate, prvenstveno Escape room broj 9 i 10 projekta Piggy Bank.
- ispričati i pojasniti pozitivan i negativan scenarij vezan uz temu "Zašto je važno štedjeti novac".
- ispričati i pojasniti pozitivan i negativan scenarij vezan uz temu "Kamatne stope i investicije".
- razgovarati s djecom, posebno tinejdžerima, i diskutirati o nekim od različitih tema u vezi s financijskom pismenošću.
- koristiti praktične savjete o tome kako razviti financijsku pismenost kod djece.

Pored toga, tijekom radionice roditelji i skrbnici razmijenit će međusobno praktična iskustva na temu odgoja i financijske pismenosti djece. Jednostavno rečeno, radionica će ih učiniti boljim roditeljima i skrbnicima.

Ovaj rad licenciran je od strane [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

Ova je publikacija ostvarena uz financijsku potporu Europske komisije. Ona izražava isključivo stajalište njenih autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.

10 min

AKTIVNOST 1

Otvaranje radionice; predstavljanje ishoda učenja

Na početku radionice trener bi trebao pozdraviti sudionike i ukratko ih upoznati s rasporedom radionica i niže navedenima ishodima učenja.

Ishodi učenja

Nakon završetka ove radionice roditelji i staratelji će biti u mogućnosti:

- igrati aktivniju ulogu u obrazovanju djece o financijskoj pismenosti.
- dati objašnjenja na pitanja povezana sa temom radionice -"Štednja novca".
- koristiti nove suvremene internetske obrazovne alate, prvenstveno Escape room broj 9 i 10 projekta Piggy Bank.
- ispričati i pojasniti pozitivan i negativan scenarij vezan uz temu "Zašto je važno štedjeti novac".
- ispričati i pojasniti pozitivan i negativan scenarij vezan uz temu "Kamatne stope i investicije".
- razgovarati s djecom, posebno tinejdžerima, i diskutirati o nekim od različitih tema u vezi s financijskom pismenošću.
- koristiti praktične savjete o tome kako razviti financijsku pismenost kod djece.

30 min

AKTIVNOST 2

Zašto je važno štedjeti novac? – pozitivan i negativan scenarij

U ovom dijelu radionice trener će predstaviti temu sa pozitivnim i negativnim scenarijem. Sudionici će razgovarati o oba scenarija. Tijekom rasprave shvatit će što rade dobro, a što čine pogrešno u svojoj obitelji. Kroz ovu aktivnost učenja sudionici će razmijeniti i praktična iskustva vezana uz odgoj djece i tinejdžera.

Kao uvod, trener može na početku reći nekoliko riječi, primjerice:

Štednja novca korisna je strategija. Ušteda vam omogućuje postizanje financijskih ciljeva, fleksibilno trošenje na potrebe i želje, plaćanje neočekivanih troškova i zarađivanje kamata. U svom se životu susrećemo s različitim situacijama. Nisu sve situacije dobrodošle. Uštede nam pomažu u suočavanju s mnogim neugodnim situacijama koje se događaju prilično često. Ušteda

može pokriti troškove koji se neočekivano pojave i trebaju pozornost odmah. Hladnjak se može pokvariti, cipele se mogu oštetiti ili nas čak Corona virus može neko vrijeme ostaviti bez prihoda.

Negativan scenario: Ekonomski stručnjaci savjetuju da je potrebno imati uštedevinu za barem nekoliko mjeseci obiteljskog života. Volimo pametne savjete pametnih stručnjaka, zar ne?! :-) Ali ovaj je savjet koristan i istinit. Neočekivane situacije i neočekivani troškovi relativno su česti u obiteljskom životu. Neke obitelji nemaju štednju i žive od plaće do plaće. Troše sav novac i nemaju uštedevine. Ako se pojavi neočekivana situacija koja zahtijeva veći iznos novca, oni to ne mogu platiti iz svoje uštedevine. Televizor, hladnjak ili automobil mogu se pokvariti. Možda ćete dobiti račun za povećane troškove poput grijanja ili električne energije. Jedan od roditelja može neko vrijeme ostati bez posla i biti nezaposlen. Ako se slična situacija dogodi u obiteljima bez uštedevine, prisiljene su posuđivati novac. Kao rezultat toga, mnoge su obitelji zarobljene u zamci dugova, u kojoj je život vrlo kompliciran i bez radosti.

Trener postavlja sudionicima sljedeća pitanja za raspravu:

- Zašto se ovaj negativni scenarij događa u nekim obiteljima?
- Kako ovaj scenarij može utjecati na budućnost djece, poput njihove buduće financijske situacije u odraslom životu?

Pozitivan scenarij: U nekim obiteljima i roditelji i djeca redovito štede. Roditelji imaju svoje štedne račune, a njihova djeca kasice. Kad se dogodi neočekivani trošak, obitelj ga može platiti iz uštedevine i ne mora podizati kredit. Roditelji štede novac na štednim računima ili drugim bankarskim proizvodima i zarađuju kamate. Neke obitelji također ulažu u razne investicijske instrumente, poput dionica, investicijskih fondova, obveznica ili kupuju manji stan koji iznajmljuju ljudima i zarađuju od toga. U takvim obiteljima djeca uče štedjeti i razumiju kako razni načini ulaganja omogućavaju novcu da s vremenom poveća vrijednost. Kad obitelj uštedi nešto novca, život je lakši i ugodniji.

Trener postavlja sudionicima sljedeća pitanja za raspravu:

- Koje prepreke sprečavaju funkcioniranje ovog pozitivnog scenarija u svim obiteljima?
- Kako ovaj scenarij može utjecati na budućnost djece, poput njihove buduće financijske situacije u odraslom životu?

Na kraju ove obrazovne aktivnosti, trener može sažeti raspravu koristeći sljedeća pitanja:

- Što smo zajedno otkrili?
- Što se čini najvažnije?
- Što bismo trebali pamti iz ove aktivnosti učenja?

40 min

AKTIVNOST 3

Kako se koristi Piggy Bank Escape Room br. 9 za povećanje financijske pismenosti djece

Trener može reći nekoliko riječi na početku aktivnosti, primjerice:

Obrazovanje i komuniciranje s adolescentima zahtjevna je disciplina, a većina roditelja to i potvrđuje. Djeca i tinejdžeri danas još uvijek prekomjerno koriste svoje mobitele i nisu raspoloženi za raspravu o roditeljskoj financijskoj pismenosti. Iz tih razloga je projekt Piggy Bank osmislio Escape Room sobe za bijeg. Ukupno 12 Escape Room-ova pomažu roditeljima da angažiraju svoju djecu i podučavaju ih vještinama financijske pismenosti. Izvrsno je što djeca neće morati odlagati svoje voljene pametne telefone. Svi Piggy Bank Escape Room-ovi pokreću se na mobilnim telefonima, tabletima ili prijenosnim računalima i omogućuju priliku za naknadnu komunikaciju između roditelja i djeteta o raznim temama povezanim s financijama i financijskom pismenošću. Za početak, roditelji moraju isprobati Escape Room-ove u praksi i razumjeti njihovo funkcioniranje i sadržaj kako bi mogli koristiti ovaj moderni obrazovni alat u odgoju djece. Naše radionice izvrsna su prilika za to. Dakle, vaš će zadatak biti praktično pokušati pobjeći iz sobe broj 9 na svom pametnom telefonu, tabletu ili prijenosnom računalu.

Igranje uloga

Skupina sudionika bit će podijeljena u parove. Svaki će par raditi samostalno. Jedan član para igrat će ulogu tinejdžera (recimo u dobi od 15 godina), a drugi ulogu roditelja. Zajedno će pokušati riješiti sve zadatke Escape Room-a broj 9. Tijekom ili nakon postupka testiranja Escape Room-a mogu jedni drugima postavljati razna pitanja koja im padnu na pamet: tinejdžer postavlja pitanja roditelju i roditelj postavlja pitanja tinejdžeru.

Ovdje je poveznica na Escape Room:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfANHMseG_qH3sc9p3WCO6wQuDwWAFg3vvOva995-q_XyZ15Q/viewform?usp=sf_link

Nakon završetka igre uloga, svi će se sudionici okupiti u jednoj grupi, a trener će ih tražiti povratnu informaciju o njihovim osjećajima, iskustvima i idejama vezanim uz upravo završenu aktivnost.

Na primjer, trener može koristiti sljedeća relevantna pitanja:

- Jeste li uspjeli riješiti zadatke iz Escape Room-a?
- Kako vam se svidjela aktivnost?
- O čemu ste razgovarali?
- Koja pitanja su postavili tinejdžeri, a koja roditelji?
- Kako biste koristili ovaj obrazovni alat za odgoj svog djeteta?

Ne zaboravite se zahvaliti na aktivnosti i dijeljenju mišljenja sudionika na kraju svake aktivnosti učenja. Prije prve stanke, recite sudionicima koja su osvježenja dostupna, gdje su sanitarije i kada započine sljedeća aktivnost učenja.

10 min

PAUZA

30 min

AKTIVNOST 4

Kamatne stope i investicije – Pozitivan i negativan scenarij

U ovom dijelu radionice trener će upoznati sudionike s pozitivnim i negativnim scenarijem. Sudionici će razgovarati o oba scenarija i tijekom rasprave shvatiti što im dobro ide i što bi mogli poboljšati u svojoj obitelji. Kroz ovu aktivnost učenja sudionici će razmijeniti i praktična iskustva vezana uz odgoj djece i tinejdžera u svijetu financijske pismenosti.

Kao uvod u temu, trener može reći nekoliko riječi kao uvod u temu, primjerice:

Svijet novca ima svoja pravila, svoje posebne uvjete poput kamatnih stopa i inflacije. Svijet novca također ima svoje institucije poput komercijalnih ili središnjih banaka. Ako vam nedostaje novca, morate ga posuditi i morate platiti dodatni novac za ovu uslugu koja se naziva kamata. Ako imate dovoljno novca, možete stvoriti štednju i novac možete posuditi banci tako da ga u nju položite, na primjer, na štedni račun, a banka vam isplati nagradu - kamate. No novac vremenom gubi na vrijednosti. Za 1000 eura danas možete kupiti manje robe ili usluga nego prije pet godina. Razlog je taj što se količina novca u gospodarstvu povećava, a njegova stvarna vrijednost opada. Brzina ove promjene mjeri se brojem koji se naziva inflacija. Inflacija mjeri rast cijena tijekom vremena. To znači da ako svoju štednju držite kod kuće, vremenom će izgubiti na vrijednosti - kupit ćete manje robe i usluga za njih zbog porasta cijena (inflacije). To je glavni razlog zašto ljudi ulažu u investicijsku štednju. To čine kako bi ostvarili veću dobit od inflacije. Ako uspiju, ostvaraju stvarnu zaradu. Međutim, veća kamatna stopa povezana je s većom razinom rizika, što ulaganje čini težim i sofisticiranijim. Sve zvuči prilično složeno, zar ne? Svijet financija i investicija relativno je kompliciran.

Negativan scenarij: Za život je bitna barem osnovna razina financijske pismenosti i razumijevanje svijeta financija. Što manje razumijete novac, to je veća vjerojatnost da ćete ga izgubiti. Mnogi su ljudi izgubili uštedevinu jer su ih neki nagovarali da ulažu u pretjerano rizično ulaganje. Mnogi su ljudi izgubili novac jer su ga posudili prijateljima i nisu potpisali ispravan ugovor o zajmu. U nekim obiteljima prevladava financijska nepismenost, što dovodi do lošeg upravljanja novcem i njegovog rasipanja. Investicijska štednja također je rizičnija bez financijske pismenosti. Ako djeca u djetinjstvu ne steknu vještine financijske pismenosti, u odrasloj dobi moraju ih naučiti na vlastitim financijskim pogreškama. A to je često vrlo skupa lekcija.

Trener postavlja sudionicima sljedeća pitanja za raspravu:

- Zašto se ovaj negativni scenarij događa u nekim obiteljima?

- Kako ovaj scenarij može utjecati na budućnost djece, poput njihove buduće financijske situacije u odraslom životu?

Pozitivan scenarij: Tema financijske pismenosti danas je vrlo popularna. U svim zemljama EU postoje obrazovni programi za odrasle i djecu. U nekim obiteljima znaju da je stjecanje vještine financijske pismenosti možda najbolje financijsko ulaganje ikad. Shvaćaju da su financijsko upravljanje, ušteda novca i pravilno investiranje važne vještine koje donose bolju financijsku situaciju obiteljima. Trenutno na tržištu postoji velik broj mogućnosti ulaganja i proizvoda. Neki su alati jednostavni, poput štednih računa ili dionica određene tvrtke, drugi su komplicirani. Neke investicije imaju nizak rizik i niske kamate, a druge su izuzetno rizične. Ako ulažete u nešto, trebali biste dubinski razumjeti ovaj proizvod. Mnogi su ljudi svjesni složenosti svijeta financija, pa primjerice kupuju stan koji iznajmljuju ljudima i na taj način zarađuju novac. Prednost je u tome što oni razumiju ovu investiciju i imaju je u potpunosti pod kontrolom. Ovo je definitivno pametna strategija. Iskusni investitori također su svjesni potrebe da diverzificiraju svoja ulaganja i da izbjegavaju "imati sva jaja u jednoj košari". Neke obitelji koriste svaku priliku povećati svoju financijsku pismenost jer se to izuzetno isplati.

Trener postavlja sudionicima sljedeća pitanja za raspravu:

- Koje prepreke sprečavaju funkcioniranje ovog pozitivnog scenarija u svim obiteljima?
- Kako ovaj scenarij može utjecati na budućnost djece, poput njihove buduće financijske situacije u odraslom životu?

Na kraju ove obrazovne aktivnosti, trener može sažeti raspravu koristeći sljedeća pitanja:

- Što smo zajedno otkrili?
- Što se čini najvažnije?
- Što bismo trebali upamtiti iz ove aktivnosti učenja?

50 min

AKTIVNOST 5

Kako se koristi Piggy Bank Escape Room br. 10 za povećanje financijske pismenosti djece

Igranje uloga

Skupina sudionika bit će podijeljena u parove. Svaki će par raditi samostalno. Jedan član para igrat će ulogu tinejdžera (recimo u dobi od 15 godina), a drugi ulogu roditelja. Zajedno će pokušati riješiti sve zadatke Escape Room-a broj 10. Tijekom ili nakon postupka testiranja Escape Room-a mogu jedni drugima postavljati razna pitanja koja im padnu na pamet: tinejdžer postavlja pitanja roditelju i roditelj postavlja pitanja tinejdžeru.

Ovdje je poveznica na Escape Room:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdwqK-NkI77krrzybc2On3NR0AGtBVigesfSxtPmJUEKdzU7g/viewform?usp=sf_link

Nakon završetka igre uloga, svi će se sudionici okupiti u jednoj grupi, a trener će ih tražiti povratnu informaciju o njihovim osjećajima, iskustvima i idejama vezanim uz upravo završenu aktivnost.

Na primjer, trener može koristiti sljedeća relevantna pitanja:

- Jeste li uspjeli riješiti zadatke iz Escape Room-a?
- Kako vam se svidjela aktivnost?
- O čemu ste razgovarali?
- Koja pitanja su postavili tinejdžeri, a koja roditelji?
- Kako biste koristili ovaj obrazovni alat za odgoj svog djeteta?

PAUZA

10 min

AKTIVNOST 6

Dobri savjeti za roditelje o tome kako razviti dječju financijsku pismenost

20 min

Projektom Piggy Bank razvijen je i obrazovni alat za mlađu djecu. Ovaj obrazovni alat sastoji se od skupa od 12 stripova o različitim temama iz područja financijske pismenosti. U ovom dijelu radionice trener će sudionicima predstaviti jedan od ovih stripova. Ovaj je strip na temu "Štednja novca".

Trener će podijeliti strip sudionicima na čitanje. Nakon što ga sudionici pročitaju, trener će započeti kratku raspravu koristeći, primjerice, neka od sljedećih pitanja:

- Kako vam se sviđaju stripovi u smislu sadržaja i grafike?
- Kakvo je vaše mišljenje o SAVJETIMA ZA RODITELJE navedenima na poleđini stripa?
- Imate li vlastitih savjeta ili prijedloga koji su dobro poslužili u odgoju vaše djece / tinejdžera da bolje razumiju financijsku pismenost?

Savjet!

Naravno, trener može koristiti i druga pitanja koja će omogućiti razmjenu dobrih praksi između roditelja u odgoju djece i razvoju njihove financijske pismenosti.

AKTIVNOST 7

Sažetak radionice

10 min

Na kraju radionice, trener bi trebao sudionicima pružiti priliku da sažmu stečena znanja i vještine. Također, trebao bi tražiti od sudionika povratne informacije i kratku ocjenu radionice. Trener može koristiti, na primjer, neka od sljedećih pitanja:

- Koja vas je tema najviše zanimala tijekom radionice?
- Koja ste nova znanja i vještine naučili?
- Zašto je tema „Štednja novca“ važna?

- Kako su vam se svidjeli Escape Room izazovi?
- Postoji li nešto što biste željeli promijeniti ili poboljšati u svojoj obitelji na temelju ove radionice?
- Kako vam se svidjela radionica?
- U kojoj ste od aktivnosti na radionici najviše uživali, a kojoj najmanje?
- Što biste željeli naučiti na sljedećoj radionici?

Savjet!

Na kraju radionice, ne zaboravite zahvaliti sudionicima na sudjelovanju i cijeniti sve pozitivno, kao što su aktivnost sudionika, njihova mišljenja, kreativnost, praktično iskustvo obiteljskog života, suradnja s drugim sudionicima, igranje uloga, itd.

PIGGOY Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

2019-1-CZ01-KA204-061127